

Vilhelm Johannesen, landsstýrismaður:

Fleiri vápn skapa onga trygd

Á fundi í »Fólki fyri frið« mánaðavoldið greiddu Er-lendur Patursson og Luit-jen Apol frá friðartil-tøkum, ið teir hava verið til í Noregi. Vilhelm Jo-hannesen, landsstýris-maður barst frá at koma á henda fund, og vit prenta tí her í staðin ta røðuna, hann helt á fundinum hjá Traktat Nú í Noregi í aug-ust mánaði:

Fyrst fari eg at takka fyri-reikarunum, Traktat Nú, fyri innbjóðingina til at verða við í hesum tiltaki. Harnæst skal eg heilsa frá Atla Dam, lögmanni, sum tverri sjálvur ikki kundi verða við orsakað av almennari vitjan í út-londum.

Føroyingar hava altíð verið friðarfolk — eitt fólk uttan hervald og eitt fólk við so at siga ongari her-sogu.

Føroyingar, Løgtingið og Landsstýrið kenna órógv av tí hernaðarligu og vápnateknisku gongdini í heiminum. Vit bera ótta fyri ætlanunum um hernaðarliga útbýgging í rúmdini. At vita, at tað nú finniast nóg nógvar kjarn-orkuvápn í heiminum til

at týna alt liv — fleiri ferðir — fær okkum at ræðast.

Føroya Landsstýri hugsar sjálvandi nógvar landsins tryggileika. Vit halda ikki, at fleiri og fleiri kjarnorkuvápn økja um trygdina í heiminum. Heldur tvørtur imóti. Tann óðiliga vápnadubb-ingin økir um krigsvandan og skapar illgruna og ótryggileika.

Við hesi ótryggu støðu í huga viðgjörði Føroya Løgting í tingsetuni 1983/84 spurningin um kjarnorkufrið øki. Henda viðgerð hevði eisini samband við serligu sam-tyktina hjá ST í 1978 um avdubbing. Á ST-sam-tyktini verður sagt, at kjarnorkufrið øki er eitt týðandi stig fyri at fáa linna og størri trygd í heiminum.

Kjarnorkuvápn-fria økið

Við einum kjarnorku-vápnafrið øki skilja vit: Eitt geografskt avmarkað øki, sum er lýst at vera fritt fyri kjarnufysisk vápn við fólkarættarlíggum avtalum, góðkendar av

ST.

Føroya Løgting sam-tykti í februar 1984 at lýsa Føroyar sum kjarn-orkuvápnafrið øki, og samtyktin var soljóðandi:

»Í samljóði við samtykt lögtingsins 19. august 1970 um, at Føroyar skulu halda uttan fyri ósemjur landanna millum og sýtt verður fyri, at stríðs-útgerð verður goymd á føroyskum øki, lýsir lög-tingið Føroyar at vera kjarnorkuvápnafrið øki«.

Eg skal her ikki út í æsir greiða frá, hvussu vit hugsaðu okkum hesa sam-tykt gjörda til veruleika — bara nevna, at undir við-gerðini varð hugsað um eina skipan av sama slagi sum ta, ið er galdandi fyri atomvápnafrið økið í Latin-amerika.

Í Føroya Løgtingi var og er áhugin stórur fyri uppskotinum um Norðurlond sum kjarnorkuvápnafrið øki. At Løgtingið kortini valdi at gera eina samtykt bara fyri Føroyar var við tí í huga, at henda avgerð kundi vera øllum friðarvarðveitandi kreftum í Norðurlondum ein moralskur og politiskur stuðul.

Ikki ber til at tosa um

Norðurlond sum kjarnorkuvápnafrið øki uttan eisini at tosa um geografsku viddina. Vit føroyingar eru greiðir yvir, at Føroyar og fyri so vitt heldur ikki Ísland hava verið roknaðar upp í tað uppskot, sum áður eru sett fram.

Fyri øll Norðurlond

Hinvegin kunnu vit ikki góðtaka, at eitt møgult kjarnorkuvápnafrið øki bara verður fyri ein part av Norðurlondum. — Norðurlondini ru jú sum kunnugt Danmark, Finnland, Noreg, Svøríki, Áland, Ísland, Grønland og Føroyar.

Eitt kjarnorkuvápnafrið øki, sum bara um-fatar nokur Norðurlond, er ein vánalig norðurlendsk loysn, av tí at alt norðurlendskt samstarv byggir á søguligan, politiskan og mentanarligan felags-skap.

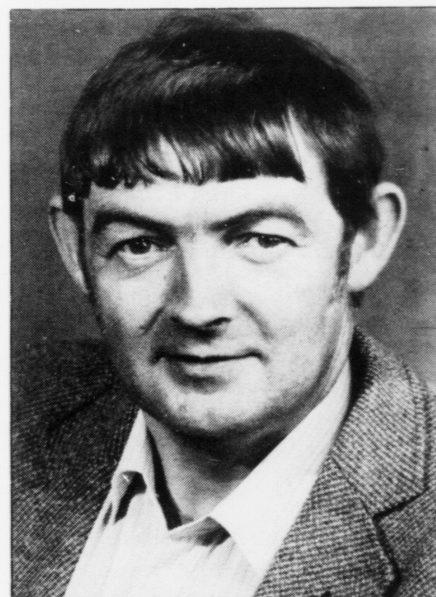
Vit fara kortini ikki at leggja okkum út í, hvat onnur lond avgera ella halda vera rætt fyri seg, so leingi tað ikki forðar fyri, at tann samtykt, sum Føroya Løgting hevur gjørt, verður til veruleika.

Í hesum sambandinum fari eg at greiða nærri frá geografsku viddini á tí føroyska kjarnorkuvápnafrið økinum. Nakar ivi kann neyvan vera um, at hetta øki — tá tað einferð verður — umfatar føroyskt landa- og sjóøki.

Við sjóøki er at skilja landleiðin, soleiðis sum tað til eina og hvørja tíð er orðað innan fyri rammur av galdandi fólkarætti. Hetta vil so aftur siga, at eitt kjarnorku-vápnafrið øki fyri øll Norðurlond fer at verða í fleiri portum — leys av hvørjum øðrum og avskorin av stórum havøkjum við altjóða sjógvi.

Trygðin

Henda sannroynd kann bæði verða ein forðing og ein fyrirminur í royndunum at byggja upp kjarnorkuvápnafrið øki. Sjálvandi vilja norðurlendsku friðarræslurnar helst hava alt Norðurat-

lantshavið til eitt kjarn-orkuvápnafrið øki; og eg kann leggja aftrat, at Føroya Landsstýri tekur undir við hesum ynski. Men við teimum fólkarættarlíggum reglum í huga, nýðast vit tó at sanna, at tað er framtíðardreymur.

Vit nýðast í hvussu er at vóna, at hesar havleiðir verða tryggjaðar við avtalum, soleiðis at

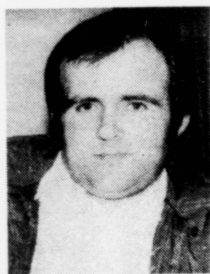
hernaðarligt virksemi á økinum ikki verður nokur hóttað fyri Føroya fólk.

At enda fari eg at ynskja Traktat Nú góða eydnuna við royndum at fáa frið og avvápnad. Vit vóna, at tað arbeiðið, sum norðurlendsku friðarræslurnar gera, gevur úrslit, soleiðis at vit og okkara børn í framtíðini ikki nýðast at liva í ótta fyri at verða týnd øll í felag.

Sumbiarbergholið kann ikki bíða

Arbeiðið við at gera berg-hol til Sumbiar má byrja so skjótt sum møgult. Tað kann ikki bíða longur.

Vit finga at vita, at nakrar royndarboringar skuldu gerast fyrst. Nú hevur samgongan sitið eitt hált ár, men einki bendir á, at fyrireikingar-nar til sjálvt bergholið fara at byrja. Royndarboringar, ið skuldu verið gjørdar fyri 5-6 árum síðan, eru gjørdar nú, útgerðin er farin avstað aftur, og vit eru nógvar, sum bíða spent eftir, at tað næsta skal henda, at farið verður undir at gera veg og annað fyrireikingar-arbeiði til sjálva tunn-ilsgerðina. Tað munnu vera eini 7-8 ár síðan, at viðtikið varð í tinginum,

at berghol skuldi gerast til Sumbiar. Líkt er ikki til, at tað hevur hjálpt stórt, tí fleiri berghol eru gjørd síðan, uttan at nakað er hent her.

Fyri mær sær tað út til, at ætlanin er at fáa fólk at sláa seg til tols við, at royndarboringar eru

gjørdar. Men tað verður av ongum. Her má nakað meira henda, og vit siggja við spenningi fram imóti teimum komandi døg-unum. Skal komast ígjøgnum í hesum skeið-ionum, so er ikki at drála ov leingi.

Í Vági má ein rættiliga stór havnarútbýgging gerast. Har verður tørvur á nógvarum gróti, so ikki verður trupult at sleppa av við grótið úr berghol-inum. Tað kann ikki vera meiningin fyrst at bróta grót til havnarútbýgging, og síðan at tveita fleiri túsund tons av gróti uttan fyri eitt berghol.

Henrik Old
løgtingsmaður

Landssjúkrahúsið 3800 Tórshavn

søkir:

Avloysara fyri sjúkrasystur í 1. ass-istent starv á uppihaldsdeild E 3 at byrja innanvegin til 1. juli 1986.

2 sjúkrasystur til uppihaldsdeild E 3 at arbeiða fulla tíð frá 16. septem-ber.

1 sjúkrasystur til uppihaldsdeild E 3 at arbeiða 56 tímar í kvöldvakt aðru hvørja viku frá 16. september 1985 til 30. september 1986.

1 sjúkrasystur at arbeiða fulla tíð á med. deild B 7 frá 1. oktober 1985.

1 sjúkrasystur at arbeiða 40 tímar í nátturvakt aðru hvørja viku á med. deild B 7 frá 1. oktober 1985.

1 sjúkrahjálpara at arbeiða 56 tímar aðru hvørja viku í kvöldvakt á uppihaldsdeild E 3 frá 1. oktober 1985.

1 sjúkrahjálpara at arbeiða fulla tíð á uppihaldsdeild E 3 frá 1. oktober 1985.

Umsøkjara til störvini fáa nærri boð við at venda sær til varafyri-støðukvinnuna tlf. 13540 lokal 128.